

Szokásmondás, hogy az életkor nem érdem – legalább is önmagában nem az. Lehetne vitatni ezt a fölfogást, hiszen a jelen évszázadban is sokaknak kellett és kell úgy leélni az életüket, hogy szinte naponta szükséges érte a küzdelem. Aki azonban emellett munkás életet is folytatott és folytat, az évtizedek során mindenképpen tiszteletre érdemesül, melyet illő és méltányos egy-egy jeles születésnapon kifejezésre juttatni. E tiszteletreméltóságnak és érdemességnek jele ez a köszöntő könyv.

Nyíri Antal a magyar nyelvészetnek oly napszámosa, aki rászolgált e tiszteletre, hiszen munkájának és életének összeforrottsága nemzedékeknek példa, miként kell a talentumokkal sáfárkodniok. Nyíri Antal dolgozott volt gimnáziumban, főiskolán, egyetemen, tevékenységét azonos igénnyel folytatta, mércéjét az elődöktől kapott és megtanult mintákhoz alakította emberi tartásában és tudósi magatartásában. Könyveiből, tanulmányaiból nemcsak az látszik, hogy a magyar nyelv szeretete vezérli, hanem a nyelvünket használó ember szeretete és megbecsülése is. Népünkkel és nyelvünkkel egyaránt emberi és tudósi alázattal foglalkozik valamennyi dolgozatában. Ez az érzület tanulmányainak szakmai értékén kívül is megejtí az olvasót, ha a kiháló szentesi víziélet néprajzi és népryelvi maradványairól szóló munkáját olvassa, ha a Müncheneri Kódexből készített magyar–latin szótárát forgatja, hogy gazdag életművéből csupán e kettőt említsük példaként.

A még oly bőséges szakmai munkásság eredményeit is megrostálja az irigy idő, nyilván Nyíri Antal monográfiái, tanulmányai is részben erre a sorsra jutnak, de – ez már most látható – a jövőnd magyar nyelvészeinek éppen az ötöle tanult odaadással és kitarással kell továbbvinniök eredményeit, és az ő gondolatébresztő munkái alapján szükséges újragondolniök esetleg némely kérdés megoldási módját, tehetik ezt annál inkább, mert ő maga is hasonlóan járt és jár el, amidőn mesterének, Mészöly Gedeonnak nyomán halad, akinek eredményeit felhasználta és alkotó módon előbbre vitte, példát mutatva arra, hogy a tudományosság folyamat is, amely az elődök vállalásával és, ha kell, bírálatával tartható csak fenn. Aki ezt megértí – és Nyíri Antal bizonynyal ezek közé sorolható – az méltán tarthatja úgy a múló évek sokasága után, hogy eddigi élete jó mulatság, férfimunka volt. A kortársaknak és a jövő nemzedéknek sem lehet más értékelése.

Szeged, 1997. március 9.

Büky László